

Олександра Попова
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Україна
Дін Сінь
Харбінський інженерний університет
Китай

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ОСВІТНЄ ПІДГРУНТЯ ПРОФЕСІЙНО-МОВЛЕННЄВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ-СХОДОЗНАВЦІВ

Феномен «міжкультурна комунікація» маніфестується в багатьох сферах, як-от соціології, лінгвістиці, соціолінгвістиці, культурології, психології тощо. Дослідженню його сутності та структури було присвячено чимало праць вітчизняних (Ф. Бацевич, А. Вежбицька, П. Донець, О. Потєбня, С. Шехавцова та ін.) та зарубіжних (М. Байрам, І. Бодуен де Куртене, М. Коен, П. Лафарг, А. Мейє, Ю. Серебрякова, С. Тер-Минасова, Е. Холл та ін.) учених. Проте, його трактування науковцями в окремих педагогічних аспектах є дискусійними. Практичний спектр реалізації крос-культурної комунікації широкий, що зумовлює необхідність специфікації форм, методів і засобів його актуалізації у навчально-виховних цілях.

Повномірна професійно-мовленнева підготовка майбутніх перекладачів китайської мови в умовах вищої освіти уможливилася завдяки методично коректної організації навчання як у межах аудиторної, так і позааудиторної роботи, тлом якої є міжкультурна комунікація. Під міжкультурною комунікацією розуміємо безконфліктне конструктивне спілкування українських студентів-представників різних етносів, що мешкають на території України, і викладачів із Китаю в академічній сфері.

Найбільш відповідним форматом реалізації академічно спрямованої міжкультурної комунікації було визначено залучення майбутніх перекладачів-

сходознавців до участі в конкурсі «Міст китайської мови», науково-практичних конференціях та серію тренінгів з арт-терапії («Музикальна терапія», «Художньо-графічна терапія», «Спортивно-хореографічна терапія», «Національне, традиційне: Україна – Китай»), ініційованих «Інститутом Конфуція» Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Відзначимо, що студенти готувалися до наведених заходів під керівництвом китайських викладачів та досягли високих результатів. Деталізуємо зміст означених заходів.

Конкурс «Міст китайської мови». Мета: актуалізувати різноаспектні знання майбутніх перекладачів китайської мови в галузі китайської мови й китаєзнавства, стимулювати креативність і демонстрацію талантів студентської молоді. *Програма заходу.* У першому блоці конкурсу учасники представили монолог «Я та Інститут Конфуція» і презентували відеоролики про себе китайською мовою; на другому етапі було проведено комплексний тест з китайської мови та культури КНР. У заключній частині конкурсу «Шоу талантів» учасники конкурсу продемонстрували свої творчі досягнення в галузі китаєзнавства: співали китайські пісні, танцювали та малювали з використанням китайської атрибутики, гармонічно поєднуючи її з українською символікою.

Взаємодія з дисципліною «Актуальні напрями сучасного перекладознавства» передбачала набуття студентами знань і вмінь написання есе, тез, статей, доповідей, рефератів із проблем перекладу в межах неспоріднених мов. Отже, студенти самостійно обирали актуальні теми дослідження, розробляли їх зміст згідно з композиційно-структурними стандартами відповідних жанрів під керівництвом викладачів (або у співавторстві), готувалися до виступу і / або публікували їх. Практична реалізація студентських здобутків здійснювалася під час проведення *Міжнародних науково-практичних конференцій «Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі»* у формі доповідей з використанням ІКТ). Серед таких наукових робіт можна

виокремити такі: “Lexical problems of the Ukrainian – Chinese translation”, “Translation problems of the Chinese phonetic loanwords”, «Особливості перекладу іменників у граматиці української та китайської мов», «Морфологічні труднощі перекладу китайської мови українською мовою», «Особливості перекладу дієслів із китайської мови українською», «Фонетичні опозиції китайської мови: засади транскрибування китайської лексики українською мовою», «Еволюція написання китайських ієрогліфів» тощо. Знання з цього предмета та практичні навички науково-дослідницької діяльності застосовувалися надалі під час написання курсової роботи з порівняльної типології української та іноземних (китайської, англійської) мов.

Міжкультурна комунікація здійснювалася під час проведення серії тренінгів з арт-терапії («Музикальна терапія», «Художньо-графічна терапія», «Спортивно-хореографічна терапія», «Національне, традиційне: Україна – Китай») з використанням полінаціональних елементів різних видів китайсько-українського мистецтва – музичного, художньо-графічного, спортивно-хореографічного, літературно-естетичного тощо. Метою арт-терапії було занурення майбутніх фахівців перекладу до автентичної атмосфери етнокультури із усвідомленням її унікальності й значущості в системі культурно-традиційних цінностей носіїв мови.

Отже, міжкультурна комунікація сприяла підвищенню успішності опанування мовного матеріалу майбутніми фахівцями перекладу. Перспективним вважаємо подальше дослідження ролі міжкультурної комунікації у процесі реалізації подібних видів професійно спрямованої діяльності у вишах Китаю у межах програм академічної мобільності.

Література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Академія, 2004. – 344 с.
2. Дороз В.Ф. Крос-культурне навчання учнів-білінгвів української мови. Монографія / В. Ф. Дороз. – К. : Центр учбової літератури, 2001. – 456 с.
3. Byram M., Esarte-Sarries V. Investigating Cultural Studies in Foreign Language Teaching: A Book for Teachers. – Clevedon, United Kingdom : Multilingual Matters, Ltd. 1991. – 239 p.